

Hiv-medicatie als preventie voor hiv-infectie

Editorial bij de bijdrage van Hoornenborg et al. getiteld pre-expositieprofylaxe (PrEP) voor de preventie van hiv-infectie: op weg naar implementatie.

B.H.B. van Benthem

(Tijdschr Infect 2016;11(6):190)

In dit nummer van het Tijdschrift voor Infectieziekten treft u een bijdrage aan over pre-expositieprofylaxe (PrEP) voor de preventie van hiv-infectie. De schrijvers van het stuk geven een mooi overzicht van wat er tot nu toe bekend is over PrEP voor de preventie van een hiv-infectie, met name door studies uit het buitenland, en welke stappen er genomen zouden kunnen worden om PrEP in Nederland te implementeren.

In het geval van preventie van hiv wordt onder PrEP de toepassing van antiretrovirale therapie verstaan om een hiv-infectie te voorkomen bij mensen die hiv-negatief zijn. Uit buitenlandse studies blijkt dat dagelijks of intermitterend PrEP-gebruik, mits goed gebruikt, hiv-infecties voorkomt. Naast individuele voordelen, kan PrEP ook een positief effect op de volksgezondheid hebben indien verdere transmissie van hiv wordt voorkomen. Mogelijke nadelen van het gebruik van PrEP zijn doorbraakinfecties, zoals recent geconstateerd in de AmPrEP-studie, stijging van het aantal soa onder PrEP-gebruikers, mogelijk bevorderen van antivirale resistentie, en een aantal bijwerkingen. De auteurs concluderen dat deze nadelen vooralsnog beperkt bleken in de studies. PrEP is bewezen effectief in het voorkomen van hiv-infecties, maar de kosten zijn hoog. Daarnaast is bekend dat de effectiviteit in een klinische studie meestal (aanzienlijk) hoger is dan effectiviteit gemeten in het dagelijkse leven. Dit geldt ook voor de impact op soa. Recent ontwikkelden onderzoekers uit Rotterdam een model om te kijken onder welke aannames PrEP kosteneffectief zou kunnen zijn.¹ Met name de kosten voor de medicatie en de selectie van personen aan wie PrEP aangeboden zou kunnen worden, waren in hun model van belang. De hoge medicatiekosten maken het niet aannemelijk dat PrEP op dit moment kosten-

effectief is. Naast kosteneffectiviteit speelt budgetimpact een rol en zal moeten worden afgewogen voor welke interventies de per definitie schaarse middelen het meest effectief kunnen worden ingezet.

Inmiddels is er een Nederlandse richtlijn voor hiv-pre-expositie profylaxe verschenen, want ongeacht PrEP wel of niet vergoed gaat worden, kan PrEP worden voorgeschreven in Nederland. De Europese Geneesmiddelen Autoriteit (EMA) heeft de hiv-medicatie TDF/FTC namelijk goedgekeurd als profylactisch middel voor hiv. De geschatte kosten van PrEP op jaarbasis zijn €7.000 bij dagelijks gebruik; los van kosten voor regelmatige testen op hiv, soa, en nierfunctie. Ondanks deze hoge kosten en ook als PrEP niet wordt vergoed, zullen er mensen zijn die PrEP gaan gebruiken of dat al doen. Het is belangrijk deze groep te volgen en ervaringen met PrEP buiten een studiesetting te monitoren. Monitoring zou kunnen plaatsvinden bij de GGD of huisarts.

Tot op heden is hiv niet te genezen en is preventie de enige optie om hiv de wereld uit te krijgen. De implementatie van PrEP is een volgende stap in de strijd tegen hiv, aanvullend op bestaande interventies zoals condoomgebruik, regelmatig testen en behandeling als preventie. Het is aan de gezondheidsraad om een advies uit te brengen aan VWS of en voor wie PrEP vergoed kan worden. Ongeacht het advies van de gezondheidsraad zullen we als professionals het implementatieproces hoe dan ook vorm moeten geven zodat zorg en begeleiding van mensen die risico lopen op hiv, met en zonder PrEP, goed is geborgd.

Referentie

1. Nichols BE, Boucher CA, Van der Valk M, et al. Cost-effectiveness analysis of pre-exposure prophylaxis for HIV-1 prevention in the Netherlands: a mathematical modelling study. *Lancet Infect Dis* 2016;16(12):1423-9.

Correspondentie graag richten aan mw. B.H.B van Benthem, epidemioloog, afdelingshoofd SOA, Centrum Epidemiologie en Surveillance, Centrum Infectieziektenbestrijding (Cib), Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), e-mailadres: birgit.van.benthem@rivm.nl.